

O

شناسنامه فارسی

چکیده

عشاق نامه یا ده نامه منظومه‌ای است در ده نامه یا فصل و باب که شاعر نامه‌هایی را که بین عاشق و معشوق ردّ و بدل می‌شود یا مطالب عاشقانه و عرفانی و مدحی و تعلیمی خود را در ده نامه یا ده فصل و باب به صورت منظوم می‌آورد.

کار عشاق نامه‌سرایی از نامه‌هایی که ویس و رامین برای یکدیگر می‌نوشتند و می‌فرستادند و شمار آن نامه‌ها به ده می‌رسید آغاز گردید و در خسرو و شیرین نظامی ردّ پای از این تقلید دیده شد تا این که فخرالدین عراقی عشاق نامه‌ای در ده فصل با توجه به حدیقه‌الحقیقه سنایی سرود که موضوع آن عشق عرفانی بود.

دوره رواج عشاق نامه سرایی در قرن هفتم و هشتم با سرودن ده نامه‌های منطق‌العشاق اوحدی، عشاق نامه عبید زاکانی، ده نامه روح‌العاشقین شاه شجاع کرمانی، روضه‌المحبین ابن عماد خراسانی و... ادامه یافت و در این عشاق نامه‌ها، نامه‌های عاشق و معشوق به یکدیگر به گونه‌ای منظوم آمده است.

کار عشاق نامه سرایی تا اوایل عهد صفوی با ده نامه شاه اسماعیل یکم صفوی ادامه داشت و پس از آن عشاق نامه‌ای سروده نشد.

در این پایان نامه، ده نامه‌های مزبور معرفی شده‌اند و در بخش پایانی نیز در ادامه آن ویژگی‌های زبانی، ادبی و فکری عشاق نامه عراقی، عبید زاکانی، ده نامه منطق‌العشاق اوحدی و روح‌العاشقین شاه شجاع با آوردن نمونه‌هایی از ابیات که دارای این ویژگی‌ها هستند پایان نامه به پایان رسیده است.

در این چهار عشاق نامه، برخی ویژگی‌های مهم زبانی که شامل ویژگی‌های آوایی از جمله: ادغام، واج‌آرایی، تشدید مخفّف کلمات و ویژگی‌های لغوی از قبیل کاربرد لغات و ترکیبات عربی، پهلوی، ترکی- مغولی و کاربرد لغات کهن فارسی و اصطلاحات علمی و همچنین ویژگی‌های نحوی سبک خراسانی و عراقی، شامل جابجایی ضمیر، کاربرد ماضی استمراری و مضارع اخباری با

«همی» و «یاء» در آخر فعل و استعمال فعل امر با جزء پیشین «می» در آغاز آن و کاربرد انواع «را» و... با آوردن نمونه‌هایی از آن ویژگی‌ها بیان شده است.

ویژگی‌های ادبی شامل صنایع بدیعی لفظی و معنوی و صورخیال (تشبیه، استعاره، کنایه و مجاز) در این عشاق‌نامه‌ها توضیح داده شده و در پایان، ویژگی‌های فکری هر عشاق‌نامه مانند توصیف جمال معشوق و علو درجه او و پستی جایگاه عاشق و برخی ویژگی‌های اخلاقی، فلسفی، مذهبی و... بیان گردیده است.

پیشگفتار

خدای را سپاس می‌گوییم که عشق را سرلوحه‌نامه اعمال بندگان قرار داد و نهایت راه توحید را معرفت آمیخته با محبت «يُحِبُّهُمْ و يُحِبُّونَهُ» ساخت.

این حقیر در بدو ورود به مقطع کارشناسی‌ارشد در دانشگاه یزد توفیق یافتیم تا به راهنمایی استاد فرزانه، دکتر جلالی‌پندری، موضوع «سیرده‌نامه‌سرایی در شعر فارسی» را انتخاب و پژوهش در این زمینه را آغاز کنم و همین قدم کوچک مقدمه‌ای برای نگارش پایان‌نامه حاضر با این موضوع به شکل گسترده‌تر گردید.

بشر همواره کوشیده است تا روشی برای بیان اسرار ضمیر خود بیابد و بدین منظور، سخن را تا مرز شعر تعالی بخشیده تا بر دامنه تأثیر و گستره شور و هیجان آن بیفزاید.

در این میان، شاعر که سخنگوی عواطف نوع بشر است به بیان شرح حال خود می‌پردازد و آن را در لسان شعر، به صورت غیرمستقیم از زبان موجودات، چه جاندار و چه بی‌جان بیان می‌کند و این کار به تأثیرگذاری سخن او کمک بیشتری می‌کند.

در منظومه‌های غنایی و عاشقانه، دو قهرمان اصلی میدان را در اختیار دارند. عاشق و معشوق همزمان با عملکردهای خود در روایت داستان، گاه نیز نقش شاعر را ایفا می‌کنند و در حقیقت، شاعر و سراینده منظومه عاشقانه، خود را در پوشش شخصیت آنان مستقر می‌سازد.

سراینده اشعار غنایی همواره در پی بیان احساسات و عواطف خویش است و در مواردی می‌توان گفت او همزمان احساسات و آرزوها و امیال یک ملت را نیز بیان می‌کند. او برای بیان ذهنیت‌ها و اندیشه‌ها و اندوخته‌های فکری و تجربه‌های عملی خود از تصاویر شعری برخاسته از خیال نیز بهره می‌گیرد تا از این راه به سخن خود زیبایی حسی و ظرفیت تجسم بدهد.

در این پایان‌نامه که بیشترین نگاهش به ظرافت هنر شاعران منظومه‌های غنایی فارسی است سعی شده است که بیان احساسات شاعر منظومه‌های غنایی در نوع خاصی از آن منظومه‌ها به نام «ده‌نامه» یا «عشاق‌نامه» بررسی و شناسانده شود.

در فصول اصلی این پایان‌نامه، ابتدا از بحث دربارهٔ ادبیات غنایی و شعر غنایی آغاز شد. چنانکه می‌دانیم، این نوع منظومه‌ها (ده‌نامه‌ها) دارای جنبه‌های غنایی هستند و نوعی از اشعار غنایی محسوب می‌شوند.

این پژوهش در برگیرندهٔ پنج فصل است که در آنها به سه پرسش اصلی که در مبادی تحقیق طرح شده پاسخ مستدل با شواهد گویا داده می‌شود و فصل اول طرح جامع تحقیق را در برمی‌گیرد.

در فصل دوم، شعر غنایی با تمام جنبه‌های آن توضیح داده شده و زمینه‌ای برای معرفی ده‌نامه‌ها یا عشاق‌نامه‌ها فراهم شده است تا در فصل بعد، به بررسی آنها پرداخته شود. پس از معرفی ده‌نامه‌ها، درونمایه و قالب و ویژگی‌های سبکی برخی از آنها بررسی شده است.

در پژوهش و بررسی و نگارش پایان‌نامه از راهنمایی آقای دکتر مهتدیانی و مشورت با آقای دکتر جلالی‌پندری و کمک‌های بی‌دریغ استادان دیگر بهره برده‌ام و آنچه در آن دیده می‌شود حاصل زحمات این عزیزان در رشتهٔ زبان و ادبیات فارسی است که از همگی آنها کمال تشکر و سپاس را دارم.

از دیگر عزیزانی که در راه پژوهش، نگارش و تایپ و... بنده را همراهی و یاری نموده‌اند سپاسگزاری و تشکر می‌کنم.

امید است حاصل این پژوهش ناچیز پس از اعمال نظر اصلاحی استادان فرزانه، درخور بهره‌مندی اهل ادب و عاشقان زبان کهن پارسی باشد.

رضا دهقان‌نیری

یزد، پاییز ۹۱

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱.....	فصل اول: مبادی تحقیق.....
۲.....	الف: تعریف موضوع.....
۳.....	ب: سابقه تحقیق.....
۳.....	ج: کلمات کلیدی.....
۴.....	د: سؤالات پژوهشی.....
۴.....	هـ: روش تحقیق.....
۵.....	فصل دوم: شعر غنایی.....
۶.....	۱- ادبیات غنایی.....
۷.....	۲- شعر غنایی.....
۸.....	۱-۲- ویژگی‌های شعر غنایی.....
۹.....	۲-۲- مضامین شعر غنایی فارسی.....
۹.....	۳-۲- دوره پیدایش و گسترش انواع شعر غنایی.....
۱۰.....	۴-۲- سیر تحول شعر غنایی فارسی.....
۱۱.....	۵-۲- انواع شعر غنایی.....
۱۱.....	۱-۵-۲- مدح (مدیحه).....
۱۴.....	۲-۵-۲- مناجات.....
۱۵.....	۳-۵-۲- ساقی‌نامه.....
۱۷.....	۴-۵-۲- حبسیه.....
۱۸.....	۵-۵-۲- مرثیه (سوگنامه).....

- ۱۹-۵-۲- مناظره.....
- ۲۰-۵-۲- اخوانیات.....
- ۲۰-۵-۲- شهر آشوب.....
- ۲۱-۵-۲- طنز.....
- ۲۳-۵-۲- شکوائیه (بث الشکوی).....
- ۲۳-۵-۲- وصف.....
- ۲۵-۳- غزل.....
- ۲۶-۳-۱- منشأ غزل.....
- ۲۷-۳-۲- مضامین غزل.....
- ۳۰-۳-۳- سیر تحوّل غزل فارسی.....
- ۳۲-۳-۴- غزل در عشاق نامه‌ها.....
- ۳۳-۴- منظومه‌های غنایی.....
- ۳۳-۴-۱- منظومه چیست؟.....
- ۳۴-۴-۲- منظومه غنایی.....
- ۳۵-۴-۳- انواع داستان‌های (منظومه‌های) غنایی فارسی.....
- ۳۶-۴-۴- مضامین منظومه‌های غنایی.....
- ۳۶-۴-۵- جایگاه عشاق نامه در شعر غنایی فارسی.....
- ۳۸-۴-۶- دلایل پدید آمدن عشاق نامه‌ها در ادب فارسی.....
- ۳۸-۴-۶-۱- سفارش دیگران.....
- ۳۹-۴-۶-۲- دریافت صله.....
- ۳۹-۴-۶-۳- سرودن عشاق نامه به نام حاکم یا وزیر معاصر شاعر.....

- فصل سوم: بررسی سیر عشاق‌نامه سرایی در شعر فارسی..... ۴۰
- ۱- داستان (منظومه) سرایی در سه قرن هفتم و هشتم و نهم هجری..... ۴۱
- ۲- پیشینه عشاق‌نامه سرایی (نخستین ده‌نامه)..... ۴۵
- ۱-۲- منظومه ویس و رامین..... ۴۵
- ۲-۲- مثنوی خسرو و شیرین..... ۵۰
- ۳- عشاق‌نامه‌های مستقل در ادب فارسی..... ۵۲
- ۱-۳- عشاق‌نامه فخرالدین عراقی..... ۵۲
- ۲-۳- عشاق‌نامه همام تبریزی..... ۵۳
- ۳-۳- عشاق‌نامه اوحدی مراغه‌ای..... ۵۴
- ۴-۳- عشاق‌نامه عبید زاکانی..... ۵۵
- ۵-۳- عشاق‌نامه عصار تبریزی..... ۵۶
- ۶-۳- ده‌نامه رکن‌الدین صابین سمنانی..... ۵۷
- ۷-۳- ده‌نامه - طریقت‌نامه عمادالدین فقیه کرمانی..... ۵۸
- ۸-۳- ده‌نامه شاه شجاع کرمانی..... ۵۹
- ۹-۳- ده‌نامه ابن نصح شیرازی..... ۶۱
- ۱۰-۳- ده‌نامه ابن عماد خراسانی..... ۶۱
- ۱۱-۳- ده‌نامه عارفی هروی..... ۶۲
- ۱۲-۳- ده‌نامه عزیزالله زاهدی..... ۶۲
- ۱۳-۳- ده‌نامه فتاحی نیشابوری..... ۶۲
- ۱۴-۳- ده باب کاتبی نیشابوری..... ۶۲
- ۱۵-۳- ده‌نامه عیسی شیرازی..... ۶۳
- ۱۶-۳- ده‌نامه‌های دیگر..... ۶۳
- ۱-۱۶-۳- ده‌نامه خواجه محمود برسه..... ۶۳

- ۳-۱۶-۲- ده‌نامه شاه اسماعیل صفوی..... ۶۳
- ۳-۱۶-۳- محبوب القلوب حریری..... ۶۴
- ۳-۱۶-۴- ده‌نامه لامعی بروسوی..... ۶۴
- ۳-۱۶-۵- ده‌نامه تذروی ابهری..... ۶۴
- ۴- سی‌نامه..... ۶۴
- ۴-۱- سی‌نامه امیر حسینی سادات هروی..... ۶۴
- ۴-۲- سی‌نامه کاتبی نیشابوری..... ۷۰

فصل چهارم: درونمایه و قالب عشاق‌نامه‌ها..... ۷۱

- ۱- درونمایه..... ۷۲
- ۱-۱- عشق..... ۷۲
- ۱-۱-۱- جایگاه عشاق و معاشیق در اشعار قرن هفتم تا نهم هجری..... ۷۴
- ۱-۱-۲- جایگاه عاشق و معشوق در منظومه‌های عاشقانه و عشاق‌نامه‌ها..... ۷۷
- ۱-۲- عرفان (عشق عرفانی) و تصوف..... ۷۹
- ۱-۳- مدح..... ۸۰
- ۱-۳-۱- حمد، نعت و منقبت..... ۸۰
- ۱-۳-۲- مدح ممدوح (پادشاه یا وزیر)..... ۸۰
- ۱-۴- اخلاق و مباحث تعلیمی..... ۸۱
- ۲- قالب..... ۸۳
- ۱-۲- غزل - مثنوی..... ۸۳
- منظومه ناز و نیاز، منظومه‌ای عشاق‌نامه‌وار..... ۸۵
- ۲-۲- مثنوی..... ۸۶
- ۲-۳- قصیده..... ۸۷

- ۴-۲- فرد، مفرد..... ۸۸
- فصل پنجم: ویژگی‌های زبانی، ادبی و فکری در عشاق‌نامهٔ عراقی، اوحدی، عبید زاکانی و شاه شجاع کرمانی..... ۸۹
- ۱- عشاق‌نامهٔ فخرالدین عراقی..... ۹۰
- زندگی و آثار..... ۹۰
- عشاق‌نامه..... ۹۰
- سبک اشعار در عشاق‌نامهٔ عراقی..... ۹۴
- ۱- ویژگی‌های زبانی اشعار عشاق‌نامه..... ۹۵
- ۱-۱- ویژگی اشعار در سطح آوایی..... ۹۵
- ۲-۱- ویژگی اشعار در سطح لغوی..... ۹۸
- ۳-۱- ویژگی اشعار در سطح نحوی..... ۹۹
- ۲- ویژگی عشاق‌نامه از نظر ادبی..... ۱۰۳
- ۱-۲- صنایع بدیعی (بدیع)..... ۱۰۴
- ۱-۱-۲- جناس..... ۱۰۴
- ۲-۱-۲- موازنه و ترصیع..... ۱۰۶
- ۳-۱-۲- اشتقاق..... ۱۰۷
- ۴-۱-۲- طرد و عکس..... ۱۰۷
- ۵-۱-۲- اقتباس..... ۱۰۷
- ۶-۱-۲- تلمیح به آیه و حدیث..... ۱۰۹
- ۲-۲- بیان (صورخیال)..... ۱۱۲
- ۱-۲-۲- تشبیه..... ۱۱۲
- ۲-۲-۲- استعاره..... ۱۱۴

- ۳- ویژگی‌های فکری..... ۱۱۵
- ۲- ده‌نامهٔ اوحدی مراغه‌ای..... ۱۲۱
- زندگی و آثار..... ۱۲۱
- ۱- ویژگی‌های زبانی منطق‌العشاق..... ۱۲۲
- ۱-۱- ویژگی آوایی..... ۱۲۲
- ۱-۲- ویژگی لغوی..... ۱۲۳
- ۱-۳- ویژگی نحوی..... ۱۲۴
- ۲- ویژگی‌های ادبی (بلاغی)..... ۱۲۸
- ۱-۲- بدیع..... ۱۲۸
- ۱-۱-۲- انواع جناس..... ۱۲۸
- ۲-۱-۲- موازنه..... ۱۲۹
- ۳-۱-۲- اشتقاق..... ۱۲۹
- ۴-۱-۲- ارسال‌المثل..... ۱۲۹
- ۱-۲-۵- تلمیح و اشارات تاریخی و داستانی..... ۱۳۰
- ۱-۲-۶- ایهام..... ۱۳۰
- ۲-۲- بیان (صورخیال)..... ۱۳۱
- ۱-۲-۲- تشبیه..... ۱۳۱
- ۲-۲-۲- استعارهٔ مصرحه و اضافهٔ استعاری..... ۱۳۲
- ۳-۲-۲- کنایه..... ۱۳۳
- ۳- ویژگی‌های فکری..... ۱۳۳
- ۳- عشاق‌نامهٔ عبید زاکانی..... ۱۳۵
- زندگی و آثار عبید..... ۱۳۵
- ۱- ویژگی‌های زبانی عشاق‌نامه..... ۱۴۰

- ۱-۱- ویژگی آوایی..... ۱۴۰
- ۲-۱- ویژگی لغوی..... ۱۴۲
- ۳-۱- ویژگی نحوی..... ۱۴۵
- ۲- ویژگی های ادبی..... ۱۴۸
- ۱-۲- بدیع..... ۱۴۸
- ۱-۱-۲- جناس..... ۱۴۸
- ۲-۱-۲- موازنه و ترصیع..... ۱۴۹
- ۳-۱-۲- ارسال المثل..... ۱۵۰
- ۴-۱-۲- تنسيق الصفات..... ۱۵۰
- ۵-۱-۲- تلمیح..... ۱۵۰
- ۶-۱-۲- مبالغه..... ۱۵۱
- ۷-۱-۲- تضمین..... ۱۵۱
- ۲-۲- بیان (صور خیال)..... ۱۵۲
- ۱-۲-۲- تشبیه..... ۱۵۲
- ۲-۲-۲- استعاره..... ۱۵۵
- ۳-۲-۲- کنایه..... ۱۵۶
- ۳- ویژگی های فکری..... ۱۵۷
- ۴- ده نامه شاه شجاع کرمانی..... ۱۶۰
- زندگی و آثار..... ۱۶۰
- ۱- ویژگی های زبانی روح العاشقین..... ۱۶۴
- ۱-۱- ویژگی آوایی..... ۱۶۴
- ۲-۱- ویژگی لغوی..... ۱۶۵
- ۳-۱- ویژگی نحوی..... ۱۶۷

- ۱۶۷-۱-۳-۱- کاربرد مضارع اخباری و ماضی استمراری.....۱۶۷
- ۱۶۷-۲-۳-۱- جابجایی ضمیر.....۱۶۷
- ۱۶۷-۳-۳-۱- کاربرد انواع «را».....۱۶۷
- ۱۶۷-۱-۳-۳-۱- رای فک اضافه.....۱۶۷
- ۱۶۸-۲-۳-۳-۱- رای تغییر فعل.....۱۶۸
- ۱۶۸-۴-۳-۱- را به معنی حرف اضافه.....۱۶۸
- ۱۶۸-۵-۳-۱- کاربرد فعل امر با جزء پیشین «می» و «همی».....۱۶۸
- ۱۶۹-۶-۳-۱- جمع بستن کلمه با «ان» فارسی به صورتی خاص.....۱۶۹
- ۱۶۹-۷-۳-۱- فعل در معنی خاص.....۱۶۹
- ۱۶۹-۸-۳-۱- کاربرد «یکی» نکره قبل از اسم.....۱۶۹
- ۱۷۰-۲- ویژگی‌های ادبی.....۱۷۰
- ۱۷۰-۱-۲- بدیع.....۱۷۰
- ۱۷۰-۱-۱-۲- صنایع بدیعی لفظی.....۱۷۰
- ۱۷۰-۱-۱-۱-۲- انواع جناس.....۱۷۰
- ۱۷۱-۲-۱-۱-۲- موزانه.....۱۷۱
- ۱۷۱-۳-۱-۱-۲- ملمّع.....۱۷۱
- ۱۷۲-۲-۱-۲- صنایع بدیعی معنوی.....۱۷۲
- ۱۷۲-۱-۲-۱-۲- تلمیح.....۱۷۲
- ۱۷۲-۲-۲-۱-۲- تنسیق الصفات.....۱۷۲
- ۱۷۳-۳-۲-۱-۲- ایهام.....۱۷۳
- ۱۷۳-۴-۲-۱-۲- تضاد.....۱۷۳
- ۱۷۳-۵-۲-۱-۲- مبالغه.....۱۷۳
- ۱۷۳-۲-۲- بیان (صورخیال).....۱۷۳

۱۷۳.....انواع تشبیه.....۱-۲-۲

۱۷۵.....انواع استعاره.....۲-۲-۲

۱۷۵.....کنایه.....۳-۲-۲

۱۷۶.....ویژگی‌های فکری.....۳

۱۷۹.....نتیجه‌گیری.....

۱۸۴.....منابع و مأخذ.....

فصل اول

مبادی تحقیق

الف) تعریف موضوع: (تعریف مسأله، هدف از اجرا و کاربرد نتایج تحقیق)

عشاق نامه یا ده نامه نوعی منظومه غنایی در ادب فارسی است که در آن احوال عاشق و معشوق از طریق نامه هایی که آن دو برای یکدیگر می فرستند و همچنین کیفیت عشق آنان توصیف و بیان می شود. این منظومه ها غالباً دارای ده نامه یا ده فصل و باب هستند و از این رو به آنها «ده نامه» گفته می شود.

نظم عشاق نامه ها از قرن هفتم ه. ق. رسماً با عشاق نامه فخرالدین عراقی در قرن هفتم ه. ق. رواج گرفت و تا دوره صفویه (حدود قرن دهم ه. ق.) ادامه داشت.

عشاق نامه های معروف در ادب فارسی عبارتند از: عشاق نامه فخرالدین عراقی و عشاق نامه عبیدزاکانی. سایر عشاق نامه ها که با نام ده نامه شناخته می شوند شامل منطق العشاق اوحدی مراغه ای، روضة المحبین ابن عماد خراسانی، محبت نامه ابن نضوح شیرازی، عشرت نامه عیشی شیرازی، ده نامه عماد فقیه کرمانی، روضة العاشقین عزیزالله زاهدی و ده نامه های دیگر است.

«سی نامه ها» نیز از انواع ده نامه ها به شمار می روند؛ مانند سی نامه امیر حسینی هروی و

سی نامه کاتبی نیشابوری به نام «مُحِب و محبوب»

عشاق نامه ها معمولاً در قالب مثنوی سروده شده اند و در فواصل برخی نامه ها غزلیاتی کوتاه

نیز آمده است. عشاق نامه ها، مضامین عاشقانه، مدحی و حتی عارفانه و اخلاقی و تعلیمی دارند.

در این پایان نامه کوشش شده است تا علاوه بر بررسی سیر ده نامه سرایی در شعر فارسی،

ویژگی های زبانی و فکری و ادبی برخی ده نامه ها نیز مورد بررسی قرار گیرد.

هدف از اجرای این پایان نامه، نخست بررسی سیر عشاق نامه (ده نامه) سرایی از آغاز تا دوره

صفویه و معرفی عشاق نامه ها و سرایندهان آنهاست. سپس ویژگی های زبانی سخنان متن برخی

ده نامه ها بررسی خواهد شد و سرانجام درونمایه ده نامه ها از زوایای مختلف تحلیل و بررسی

می شود.

بررسی عشاق‌نامه‌ها گامی است در راه شناخت نوعی منظومه‌های غنایی و پژوهشگران شعر غنایی فارسی خواهند توانست از یافته‌های این تحقیق بهره‌مند شوند. همچنین ناقدان شعر فارسی از دیگر استفاده‌کنندگان این پژوهش خواهند بود.

مورخان ادبیات فارسی نیز برای بررسی تحول ده‌نامه سرایی می‌توانند از نتایج این پژوهش استفاده نمایند.

ب) سابقه تحقیق:

ذبیح‌الله صفا در کتاب تاریخ ادبیات در ایران (۱۳۵۲) تعدادی از عشاق‌نامه‌ها و سرایندگان آنها را معرفی کرده است و بعد از او نسرین محتشم در مقدمه کتاب مجموعه آثار فخرالدین عراقی (۱۳۷۲) به بررسی چند عشاق‌نامه به طور اجمالی پرداخته است.

منصور رستگار فسایی نیز در کتاب انواع شعر فارسی (۱۳۷۲) ضمن معرفی عشاق‌نامه عبید زاکانی به صورت مختصر به بررسی ویژگی‌های ادبی آن پرداخته است.

سپس مه‌ری باقری در مقدمه ده‌نامه روح‌العاشقین شاه شجاع کرمانی (۱۳۸۸) پس از شرح مختصری از پیشینه ده‌نامه سرایی در ایران و معرفی چند ده‌نامه معروف به تصحیح و شرح ده‌نامه روح‌العاشقین پرداخته است.

تدوین پایان‌نامه‌ای با موضوع سیر عشاق‌نامه سرایی در شعر فارسی تا دوره صفویه کار جدیدی است که می‌تواند کامل‌کننده کار پژوهشگران مذکور باشد و نتایج مفید و جدیدی در برداشته باشد.

ج) کلمات کلیدی:

عشاق‌نامه (ده‌نامه) سرایی، شعر غنایی، فخرالدین عراقی، عبید زاکانی، اوحدی مراغه‌ای

Oshshagh-Nameh, Lyric Verse, Fakhr Al-Din'Iraqi, Obeid Zakani, Owhadi of Maraghehee

د) سوالات پژوهشی:

- ۱- سیر عشاق نامه (ده نامه) سرایی در ادبیات فارسی چگونه بوده است؟
- ۲- ویژگی های زبانی نامه های مندرج در عشاق نامه ها چگونه است؟
- ۳- درونمایه ده نامه ها شامل چه مطالبی است و چه ویژگی هایی دارد؟

ه) روش تحقیق:

این تحقیق از نوع بنیادی است و روش بررسی آن به صورت تحلیلی - توصیفی است که به شیوه کتابخانه ای صورت می گیرد. برای تحقق این موضوع ابتدا با مطالعه منابع، شواهد لازم استخراج خواهد شد و براساس طرح پایان نامه، شواهد، دسته بندی شده و بعد از طبقه بندی آنها نگارش فصل ها آغاز خواهد شد. پس از آن ویرایش مطالب و حروف نگاری (تایپ) و نمونه خوانی مطالب انجام خواهد گرفت.

فصل دوم

شعر غنایی